

Βρυξέλλες, XXX
[...] (2020) XXX draft

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνοπτική παρουσίαση των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την αξιολόγηση της στήριξης στην απασχόληση των νέων μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ (ΕΚΤ) ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ (ΠΑΝ)

1. Η στρατηγική της διαβούλευσης

1.1. Στόχοι

Στην παρούσα συνοπτική έκθεση περιγράφεται η διαβούλευση που διοργανώθηκε για την αξιολόγηση της στήριξης του ΕΚΤ στην απασχόληση των νέων για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και παρουσιάζονται τα κύρια πορίσματα.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί διαφάνεια και να συμμετάσχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη, η διαδικασία ακολούθησε τα πρότυπα και τις μεθόδους που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Στις διάφορες διαβουλεύσεις ακολουθήθηκε χάρτης πορείας και στρατηγική διαβούλευσης. Ο χάρτης πορείας¹ της αξιολόγησης δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας και ήταν διαθέσιμος για δημόσια υποβολή παρατηρήσεων από τις 20 Ιουλίου έως τις 17 Αυγούστου 2018².

1.2. Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη στα οποία στόχευε η διαβούλευση ήταν οργανισμοί ή πρόσωπα που:

- ενδιαφέρονταν για δράσεις απασχόλησης νέων χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ / την ΠΑΝ·
- είχαν συμμετάσχει ή θα συμμετείχαν στις δράσεις·
- ήταν εξειδικευμένοι στο αντικείμενο·
- και ήταν ή θα ήταν υπεύθυνοι για την υλοποίηση των δράσεων, ή συμμετείχαν ή θα συμμετείχαν στην υλοποίηση των δράσεων.

Κατά συνέπεια, συστάθηκαν οι ακόλουθες ομάδες για τη διαβούλευση:

1. **συμμετέχοντες:** άτομα που έλαβαν στήριξη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων ή άλλων δράσεων για την απασχόληση των νέων, με στόχο να γίνουν κατανοητά ο βαθμός στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της χρηματοδότησης όσον αφορά την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, καθώς και οι παράγοντες που διαδραμάτισαν κάποιον ρόλο αλλά δεν προσδιορίστηκαν άμεσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης·

¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1863-Evaluation-of-the-support-to-youth-employment-by-the-Youth-Employment-Initiative-and-the-European-Social-Fund>.

² Παρατηρήσεις σχετικά με τον χάρτη πορείας: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1863-Evaluation-of-the-support-to-youth-employment-by-the-Youth-Employment-Initiative-and-the-European-Social-Fund/feedback?p_id=273121.

2. **νέοι που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης και οι οποίοι δεν καλύφθηκαν από τις δράσεις (ΕΕΑΚ):** μέσω των εργαλείων διαβούλευσης συγκεντρώθηκαν οι απόψεις των μελών της εν λόγω ομάδας (ο κύριος στόχος της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων) που δεν συμμετείχαν στις δράσεις, προκειμένου να γίνουν κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους δεν συμμετείχαν·
3. φορείς που συμμετέχουν στην υλοποίηση **των επιχειρησιακών προγραμμάτων**, όπως διαχειριστικές αρχές και άλλοι εκπρόσωποι των κρατών μελών, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι που εκπροσωπούνται στις επιτροπές παρακολούθησης·
4. **οργανισμοί** που συμμετέχουν στην **υλοποίηση** δράσεων για την απασχόληση των νέων ως δικαιούχοι ή εταίροι των έργων και οι εκπρόσωποί τους σε επίπεδο ΕΕ: δημόσιες διοικήσεις σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, δημόσιοι και ιδιωτικοί πάροχοι κατάρτισης και εκπαίδευσης, οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, οργανώσεις νεολαίας, ΜΚΟ, φιλανθρωπικές οργανώσεις και εταιρείες. Οι παρατηρήσεις τους αφορούσαν όλες τις ερωτήσεις αξιολόγησης, και ειδικότερα τον προσδιορισμό τυχόν ζητημάτων αποτελεσματικότητας και απόδοσης κατά την υλοποίηση δράσεων για την απασχόληση των νέων·
5. **οργανισμοί και φυσικά πρόσωπα που δεν συμμετέχουν άμεσα στην υλοποίηση των δράσεων**, αλλά επηρεάζονται από ζητήματα απασχόλησης των νέων, ιδίως όσον αφορά τους νέους και, ειδικότερα, τους νέους που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και που εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι δράσεις ανταποκρίθηκαν σε συγκεκριμένες ανάγκες των νέων·
6. **πανεπιστημιακοί και ερευνητικοί φορείς** με ειδικευση και γνώσεις όσον αφορά τις πολιτικές και τα ζητήματα στον τομέα της απασχόλησης των νέων, οι οποίοι διατύπωσαν απόψεις σχετικά με την καταλληλότητα και τη συνοχή των μέτρων·
7. **οργανώσεις** εκπροσώπησης εργοδοτών, οι οποίες θα πρέπει να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τους παράγοντες που διαδραμάτισαν ρόλο στην επιτυχή ένταξη των συμμετεχόντων, και των νέων γενικά, στην αγορά εργασίας·
8. **οι νέοι γενικά**, οι οποίοι εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με την καταλληλότητα των μέτρων που λήφθηκαν·
9. **το ευρύ κοινό**, δηλαδή κάθε φυσικό πρόσωπο ή οργάνωση, εκτός των προηγούμενων ομάδων, που επιθυμούσε να εκφράσει την άποψή του σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ για την απασχόληση των νέων.

1.3. Μέθοδοι και εργαλεία διαβούλευσης

Τύπος διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη	Τύπος ενδιαφερόμενων μερών	Χρονοδιάγραμμα
Συνεδριάσεις της εταιρικής σχέσης αξιολόγησης	Διαχειριστικές αρχές / ενδιάμεσοι φορείς	Φεβρουάριος 2019– Φεβρουάριος 2020
Ανοικτή δημόσια	Ανοικτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη	24 Μαΐου–

διαβούλευση	και το ευρύ κοινό	16 Αυγούστου 2019
Επιτόπια έρευνα σε 10 κράτη μέλη (μελέτες περιπτώσεων) με τη μορφή ημιδομημένων συνεντεύξεων και ομάδων εστίασης	Διαχειριστικές αρχές, δικαιούχοι, κοινωνικοοικονομικοί εταίροι· αξιολογητές / ερευνητές και εκπρόσωποι των συμμετεχόντων.	Ιούλιος 2019– Σεπτέμβριος 2019
Ομάδες εστίασης σε επίπεδο ΕΕ	Μέλη της τεχνικής ομάδας εργασίας του ΕΚΤ	2 Οκτωβρίου 2019

2. Ειδικές διαβουλεύσεις / δραστηριότητες

2.1. Ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν στη διαχείριση του ΕΚΤ

Η γνώμη των ενδιαφερόμενων μερών που συμμετείχαν στη διαχείριση των κονδυλίων ζητήθηκε τακτικά στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης αξιολόγησης του ΕΚΤ, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των κρατών μελών που έχουν αρμοδιότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΕΚΤ. Τα ενδιαφερόμενα μέρη εκτέλεσαν πολυάριθμα καθήκοντα, από την προετοιμασία των ερωτήσεων αξιολόγησης έως την παρουσίαση των πορισμάτων.

Ημερομηνία συνεδρίασης εταιρικής σχέσης αξιολόγησης του ΕΚΤ	Θέμα που συζητήθηκε
18 Φεβρουαρίου 2019	Ενημέρωση σχετικά με την τρέχουσα πορεία της μελέτης αξιολόγησης
12 Νοεμβρίου 2019	Σχέδιο πορισμάτων της θεματικής αξιολόγησης και συμπεράσματα της δημόσιας διαβούλευσης
11 Φεβρουαρίου 2020	Πορίσματα και συμπεράσματα της μελέτης

Σχέδια εκθέσεων διανεμήθηκαν στα μέλη της εταιρικής σχέσης, στα οποία δόθηκε η δυνατότητα να σχολιάσουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Τα σχόλια των διαχειριστικών αρχών επισήμαναν κυρίως ασυνέπειες στα δεδομένα σχετικά με επιμέρους κράτη μέλη, οι οποίες, στη συνέχεια, διορθώθηκαν.

2.2. Δημόσια διαβούλευση

2.2.1. Περιγραφή της δραστηριότητας

Η ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση ξεκίνησε στις 24 Μαΐου 2019 και διήρκεσε έως τις 16 Αυγούστου 2019 με χρήση του εργαλείου EU Survey. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 26 ερωτήσεις (επιπλέον της ενότητας κατάρτισης προφίλ και της καταληκτικής ενότητας) ανοιχτού και κλειστού τύπου, οι οποίες είχαν διατυπωθεί με βάση τις κύριες ερωτήσεις αξιολόγησης.

2.2.2. Ενδιαφερόμενα μέρη

Η δομή της δημόσιας διαβούλευσης βασίστηκε σε πέντε ομάδες αποκριθέντων, οι οποίες ορίζονται ως εξής:

- Ομάδα Α.1: Μεμονωμένοι πολίτες 33 ετών και κάτω που είχαν συμμετάσχει στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ —δηλαδή «συμμετέχοντες ΕΚΤ/ΠΑΝ»·
- Ομάδα Α.2: Μεμονωμένοι πολίτες 33 ετών και κάτω που είτε δεν είχαν συμμετάσχει στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ, είτε είχαν λάβει μέρος σε άλλα προγράμματα στήριξης που δεν χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ / την ΠΑΝ, είτε είχαν λάβει μέρος και δεν ήξεραν αν χρηματοδοτούνταν από το ΕΚΤ / την ΠΑΝ —δηλαδή «άλλοι νέοι»·

- Ομάδα Β: Μεμονωμένοι πολίτες άνω των 33 ετών —δηλαδή το «ευρύ κοινό»·
- Ομάδα Γ: Οργανισμοί που συμμετέχουν στη διαχείριση του ΕΚΤ / της ΠΑΝ (όπως διαχειριστικές αρχές, ενδιάμεσοι φορείς, δικαιούχοι και κοινωνικοί εταίροι που συμμετέχουν στην υλοποίηση ή στην παρακολούθηση του ΕΚΤ / της ΠΑΝ) οι οποίοι ενδέχεται να έχουν άμεση και εκτενή γνώση του ΕΚΤ / της ΠΑΝ —δηλαδή «συμμετέχουσες οργανώσεις»·
- Ομάδα Δ: Οργανισμοί που δεν συμμετέχουν στη διαχείριση, παρακολούθηση και υλοποίηση του ΕΚΤ / της ΠΑΝ, δηλαδή φορείς ή οργανισμοί που κατά τεκμήριο δεν έχουν άμεση συμμετοχή στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ —δηλαδή «άλλοι οργανισμοί».

Ο αριθμός των ερωτήσεων για τους αποκριθέντες διέφερε ανάλογα με το προφίλ του αποκριθέντος.

2.2.3. Αποτελέσματα

Στη δημόσια διαβούλευση δόθηκαν **1 376 απαντήσεις**:

Επιτεύχθηκε ικανοποιητικό επίπεδο συνολικής εκπροσώπησης των διαφόρων προφίλ των αποκριθέντων, ιδίως των νέων, που ήταν ο βασικός στόχος της διαβούλευσης. Οι περισσότεροι αποκριθέντες ήταν κάτω των 33 ετών (57,6 %) οι οποίοι είτε συμμετείχαν στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ (24,7 %) είτε δεν συμμετείχαν στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ (32,9 %). Λίγο παραπάνω από το ένα πέμπτο των αποκριθέντων (21,8 %) προερχόταν από οργανισμούς που συμμετέχουν στη διαχείριση του ΕΚΤ / της ΠΑΝ. Οι υπόλοιποι αποκριθέντες είτε προέρχονταν από το ευρύ κοινό είτε από οργανισμούς που δεν συμμετείχαν στα προγράμματα.

Οι περισσότεροι από τους αποκριθέντες που συμμετείχαν σε κάποια μορφή στήριξης της απασχόλησης των νέων (339 συμμετέχοντες στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ και 92 άλλοι συμμετέχοντες) το έπραξαν μέσω **πληροφόρησης σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης, καθοδήγησης και διδασκαλίας, στήριξης για απόκτηση εργασιακής πείρας και κατάρτισης για γενικές δεξιότητες**. Η λιγότερο χρησιμοποιούμενη μορφή ήταν η στήριξη για την επιστροφή στο σχολείο ή τη σύσταση επιχείρησης. Δεν υπήρξαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στη μορφή στήριξης που έλαβαν οι συμμετέχοντες του ΕΚΤ / της ΠΑΝ και στη μορφή στήριξης που έλαβαν οι άλλοι συμμετέχοντες.

Σχεδόν το ένα τρίτο των αποκριθέντων απάντησαν **για λογαριασμό κάποιου οργανισμού**. Συνολικά, οι περισσότερες απαντήσεις που προήλθαν από οργανισμούς ήταν από **δημόσιες αρχές** (38,8 %), ακολουθούμενες από **εταιρείες και επιχειρηματικούς οργανισμούς** (22,3 %) και **ΜΚΟ** (18,5 %). Οι δικαιούχοι οργανισμοί (που υποβάλλουν αίτηση για κεφάλαια ΕΚΤ/ΠΑΝ και υλοποιούν τα έργα) έχουν τη μεγαλύτερη εκπροσώπηση ανάμεσα στους συμμετέχοντες οργανισμούς (Ομάδα Γ).

Πάνω από τους μισούς αποκριθέντες είναι εξοικειωμένοι με ή έχουν κάποια ιδέα για τον στόχο και το πεδίο εφαρμογής και γνωρίζουν τουλάχιστον μία δραστηριότητα που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ ή την ΠΑΝ ή και από τα δύο.

Υπάρχει μια σημαντική επισήμανση όσον αφορά την **αντιπροσωπευτικότητα**. Η δημόσια διαβούλευση πραγματοποιήθηκε ως προαιρετική, διαδικτυακή έρευνα και ενδέχεται να μην έχει καλύψει όλες τις ομάδες-στόχους με τον επιθυμητό τρόπο. Από τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση προκύπτει **αρκετά άνιση γεωγραφική κατανομή**, με τέσσερις χώρες να καλύπτουν σχεδόν τα τρία τέταρτα των απαντήσεων: Ιταλία (20,4 % των απαντήσεων, λαμβανομένων υπόψη μόνο εκείνων που αναφέρονται σε μόνο

μία χώρα), Βουλγαρία (18,8 %), Ισπανία (16,4 %) και Σλοβακία (16,4 %). Όλες οι υπόλοιπες χώρες έδωσαν πολύ λιγότερες απαντήσεις και δύο χώρες δεν παρείχαν καμία απάντηση (Δανία και Λουξεμβούργο). Σχεδόν το 60 % των μεμονωμένων αποκριθέντων ήταν γυναίκες. Το 40 % ήταν άντρες.

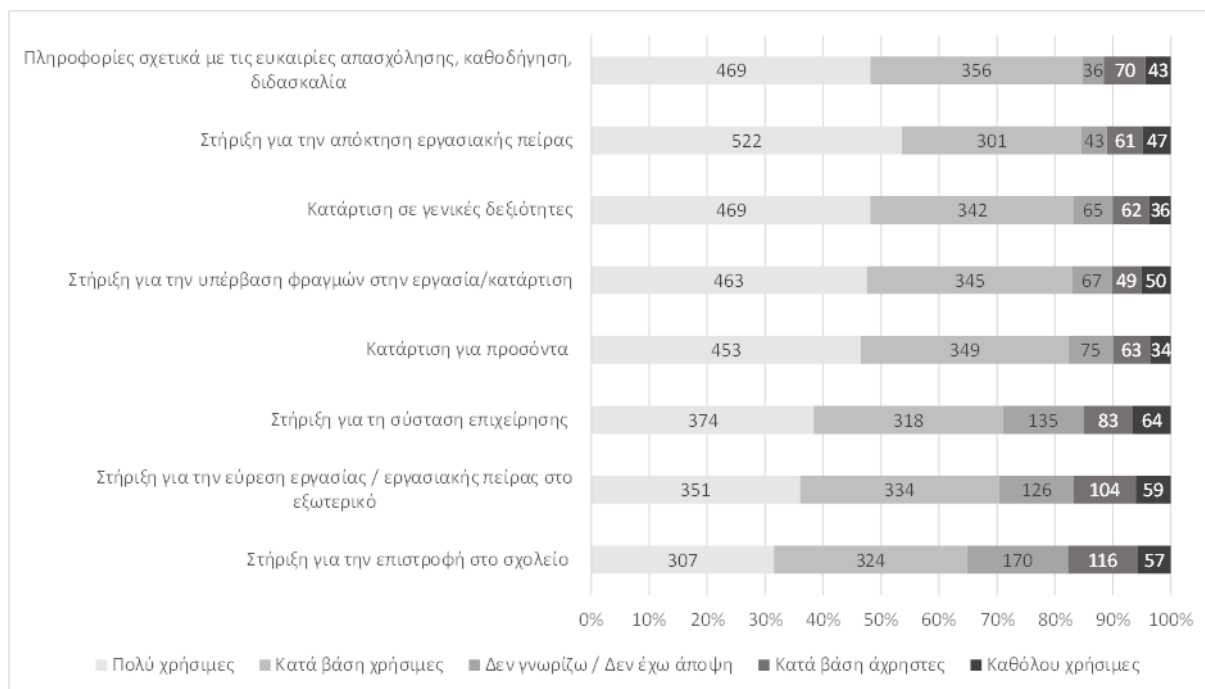
Καταλληλότητα

Οι ερωτήσεις σχετικά με την καταλληλότητα διερευνούν τον βαθμό στον οποίο οι διαφορετικοί τύποι δράσεων και στήριξης ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες των νέων, ιδίως των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης, όσον αφορά το κατά πόσο τους βοηθούν να βρουν εργασία, να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες ή να προσεγγίσουν την αγορά εργασίας.

Όταν τους ζητήθηκε να βαθμολογήσουν τη **χρησιμότητα των δράσεων στήριξης της απασχόλησης των νέων**, οι μεμονωμένοι αποκριθέντες (σε αντίθεση με εκείνους που απάντησαν για λογαριασμό κάποιου οργανισμού) χαρακτήρισαν ως τις πιο χρήσιμες μορφές στήριξης **την πληροφόρηση σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης, την καθοδήγηση και τη διδασκαλία**, ακολουθούμενες από **τη στήριξη για απόκτηση εργασιακής πείρας· την κατάρτιση σε γενικές δεξιότητες· τη στήριξη για την υπέρβαση φραγμών στην εργασία και στην κατάρτιση· και την κατάρτιση για προσόντα** (μεταξύ του 84,8 % και του 82,3 % δηλώνουν ότι ήταν ως επί το πλείστον χρήσιμες ή πολύ χρήσιμες).

Λιγότεροι αποκριθέντες χαρακτήρισαν ως εξαιρετικά χρήσιμες τη στήριξη για τη σύσταση επιχείρησης, την εύρεση εργασίας ή ευκαιριών στο εξωτερικό και τη στήριξη για την επιστροφή στο σχολείο (μεταξύ του 71 % και του 64,8 %). Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Figure 15. Κάποιοι αποκριθέντες πρότειναν πρόσθετη στήριξη που θα μπορούσε να είναι χρήσιμη, όπως η κατάρτιση σε **κοινωνικές δεξιότητες** και η **ψυχολογική υποστήριξη**.

Διάγραμμα 1 Κατά τη γνώμη σας, πόσο χρήσιμες είναι οι παρακάτω δράσεις για τη στήριξη των νέων στην εύρεση εργασίας, στη βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων τους ή στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας; (Ομάδα A1, A2 και B, n=976)

Η δράση ΕΚΤ/ΠΑΝ που θεωρήθηκε πιο κατάλληλη από τους αποκριθέντες οργανισμούς ήταν η **επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση**, ακολουθούμενη από την καθοδήγηση και τη στήριξη σταδιοδρομίας· την αμειβόμενη περίοδο μαθητείας, άσκησης και πρακτικής· και την κατάρτιση σε βασικές δεξιότητες. Η κοινωφελής ή εθελοντική εργασία και οι μη αμειβόμενες περιόδους μαθητείας χαρακτηρίστηκαν ως οι λιγότερο κατάλληλες (το 47,5 % τις βρήκε κατάλληλες ή πολύ κατάλληλες έναντι άνω του 90 % για άλλους τύπους στήριξης).

Στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, μερικοί αποκριθέντες δήλωσαν ότι **η κατάρτιση σε κοινωνικές δεξιότητες και η συναισθηματική υποστήριξη** (όπως η συμβουλευτική ή η ψυχολογική υποστήριξη) είναι επίσης κατάλληλοι τύποι στήριξης οι οποίοι όμως δεν παρέχονται τόσο συχνά στο πλαίσιο των δράσεων του ΕΚΤ / της ΠΑΝ.

Συνολικά, οι περισσότεροι αποκριθέντες **οργανισμοί ανέφεραν ότι η στήριξη της ΕΕ ήταν επαρκώς ευέλικτη ώστε να ανταποκριθεί στις αναδυόμενες ανάγκες**. Οι αποκριθέντες τόνισαν την ικανότητα του ΕΚΤ / της ΠΑΝ να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων και στο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο στις διάφορες περιφέρειες και στα κράτη μέλη. Αντιθέτως, ορισμένοι άλλοι αποκριθέντες έστειλαν αρνητικές απαντήσεις αναφέροντας την αδυναμία των προγραμμάτων να ανταποκριθούν στις συγκεκριμένες ανάγκες των νέων και να προσαρμόσουν τις δράσεις σε συγκεκριμένες εθνικές και περιφερειακές ανάγκες.

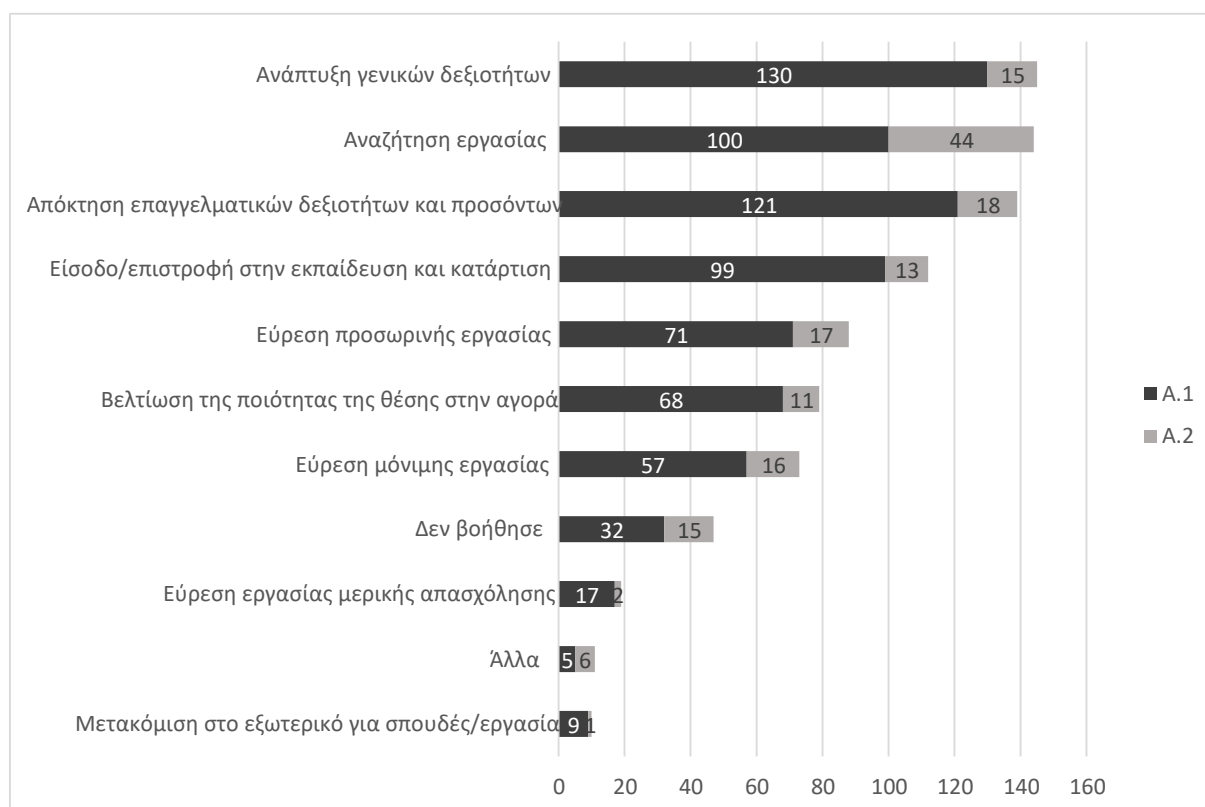
Αποτελεσματικότητα

Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα περιγράφουν τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα στο πλαίσιο των ΕΚΤ/ΠΑΝ πέτυχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Ένας βασικός παράγοντας για την αποτελεσματικότητα του ΕΚΤ, και ιδίως της ΠΑΝ, είναι η **ικανότητα των προγραμμάτων να προσεγγίζουν** και να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή εκείνων που βρίσκονται πιο μακριά από την αγορά εργασίας. Συνολικά, οι αποκριθέντες στη δημόσια διαβούλευση χαρακτήρισαν τις **εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης** ως τους **καλύτερους διαύλους για την ενημέρωση των νέων σχετικά με τις πρωτοβουλίες στήριξης**. Στη δεύτερη θέση, με αρκετά μεγάλη διαφορά από την πρώτη, βρέθηκαν τα δίκτυα νεολαίας, οι σύλλογοι και οι διαδικτυακές ομάδες, καθώς και η διάδοση από στόμα σε στόμα. Ωστόσο, όταν οι συμμετέχοντες νέοι ρωτήθηκαν πώς **ενημερώθηκαν στην πράξη για τα μέτρα στήριξης στα οποία έλαβαν μέρος**, οι περισσότεροι ανέφεραν ότι αυτό συνέβη **μέσω των υπηρεσιών απασχόλησης και των κέντρων πληροφόρησης για την απασχόληση**, αναφέροντας σε πολύ μικρότερο ποσοστό τη διάδοση από στόμα σε στόμα, την οικογένεια ή τους φίλους, ενώ λίγοι ενημερώθηκαν γι' αυτά από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Τα κύρια **αποτελέσματα που πέτυχαν οι συμμετέχοντες του ΕΚΤ / της ΠΑΝ** μέσω των προγραμμάτων ήταν η **βελτίωση των δεξιοτήτων και των προσόντων τους**, είτε με την ανάπτυξη γενικών δεξιοτήτων (38,3 % των αποκριθέντων), επαγγελματικών δεξιοτήτων και προσόντων (35,7 %), είτε με την έναρξη ή τη συνέχιση μαθημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (29,2 %). Ένα μικρότερο αλλά σημαντικό ποσοστό αναγνώρισε ότι η υποστήριξη του ΕΚΤ / της ΠΑΝ τους βοήθησε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, βρίσκοντας προσωρινή ή μόνιμη εργασία (20,9 % και 16,8 % αντίστοιχα) ή βελτιώνοντας την κατάσταση της απασχόλησής τους (18,3 %). Ένας στους δέκα αποκριθέντες ανέφερε ότι η στήριξη που έλαβε **δεν βοήθησε**.

Διάγραμμα 2 Η στήριξη που λάβατε σας βοήθησε στη(ν)... (Ομάδα Α1 και Α2, n= 431, υπάρχει δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων)

Σε σύγκριση με άλλους συμμετέχοντες, **οι συμμετέχοντες στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ είναι πιθανότερο να λάβουν στήριξη για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και των προσόντων τους και για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους εν γένει, αν και τα αποτελέσματα της απασχόλησης είναι παρόμοια** (όσον αφορά την εύρεση μόνιμης ή προσωρινής εργασίας). Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ανέφεραν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι η στήριξη που έλαβαν τους βοήθησε να βρουν εργασία.

Οι αποκριθέντες ρωτήθηκαν επίσης για την **τρέχουσα και προηγούμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας** (προτού λάβουν στήριξη). Από τους συμμετέχοντες στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ, το 46,7 % είναι επί του παρόντος **άνεργοι** και το 29,5 % **απασχολούνται υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης**. Προτού λάβουν στήριξη, το 88,1 % ήταν άνεργοι και το 1,6 % απασχολούνταν υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης, γεγονός που υποδεικνύει σταθερή αύξηση του ποσοστού απασχόλησης. Από τους άλλους συμμετέχοντες, το 51,1 % είναι επί του παρόντος άνεργοι και το 28,4 % απασχολούνται υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Προτού λάβουν στήριξη, το 77,2 % ήταν άνεργοι και το 0,6 % απασχολούνταν υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Πίνακας 1 Καθεστώς απασχόλησης ατόμων που συμμετείχαν σε πρωτοβουλίες ΕΚΤ/ΠΑΝ

Καθεστώς απασχόλησης	Αριθμός των αποκριθέντων στην ομάδα Α1, απόλυτη τιμή (% σε παρένθεση)	
	Πριν από τη στήριξη	Μετά ή κατά τη διάρκεια της στήριξης
Πλήρης απασχόληση	5 (1,6)	94 (29,5)
Μερική απασχόληση	8 (2,6)	16 (5,0)

Άσκηση, πρακτική ή μαθητεία	5 (1,6)	33 (10,3)
Τυπική εκπαίδευση	10 (3,2)	3 (0,9)
Επαγγελματική κατάρτιση	6 (1,9)	7 (2,2)
Εθελοντική παροχή υπηρεσιών	2 (0,6)	6 (1,9)
Αυτοαπασχολούμενοι	1 (0,3)	11 (3,4)
Άνεργοι για 12 μήνες ή περισσότερο	125 (40,3)	80 (25,1)
Άνεργοι για λιγότερο από 12 μήνες	148 (47,3)	69 (21,6)
Σύνολο	310 (100)	319 (100)
Συνολικός αριθμός ανέργων	273 (88,1)	149 (46,7)

Σύμφωνα με τους αποκριθέντες οργανισμούς, τα κύρια αποτελέσματα των προγραμμάτων ΕΚΤ/ΠΑΝ ήταν η ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των προσόντων των νέων και η παροχή βοήθειας στην εύρεση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης και άλλων μειονεκτούντων ατόμων, όπως τα άτομα με αναπηρία. Αυτό αντικατοπτρίζει τα αποτελέσματα που αναφέρθηκαν από μεμονωμένους αποδέκτες. Συνολικά, οι οργανισμοί ήταν πιο επιφυλακτικοί όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του ΕΚΤ / της ΠΑΝ ως προς την παροχή βοήθειας στους νέους για τη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησής τους. Οι αποκριθέντες ανέφεραν επίσης ότι το ΕΚΤ/η ΠΑΝ δημιούργησαν «ποιοτικά αποτελέσματα», όσον αφορά τη βελτίωση των εταιρικών σχέσεων και τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, την ένταξη των περιθωριοποιημένων ατόμων, την ανάπτυξη μη τεχνικών δεξιοτήτων και ομαδικής εργασίας, την ενδυνάμωση των νέων, την αύξηση της προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, την αύξηση των κινήτρων τους και την ένταξη των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης στην κοινωνία.

Όσον αφορά τις ομάδες-στόχους, οι οργανισμοί που απάντησαν ανέφεραν ότι **το ΕΚΤ / η ΠΑΝ έχουν σχετικά μεγαλύτερη επιτυχία όσον αφορά την παροχή βοήθειας στους νέους εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης** και, σε μικρότερο βαθμό, στους νέους που εγκαταλείπουν την εκπαίδευση χωρίς την απόκτηση τυπικών προσόντων και εκείνους που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού ή περιθωριοποίησης σε σύγκριση με την παροχή βοήθειας σε νέους σε αγροτικές ή δυσπρόσιτες περιοχές ή σε άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας.

Οι μεμονωμένοι αποκριθέντες αξιολόγησαν θετικά όλους τους αναφερόμενους παράγοντες διευκόλυνσης, ιδίως όσον αφορά την **παροχή οικονομικών οφελών** στους συμμετέχοντες και τα μέτρα που ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. **Οι αποκριθέντες από οργανισμούς, ιδίως από οργανισμούς που συμμετέχουν στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ, εστιάζουν στη σημασία της ύπαρξης δράσεων που έχουν ενσωματώσει πλήρως τις γενικές πολιτικές για τη νεολαία και στην παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών ή οικονομικών και μη οικονομικών κινήτρων** για την υποστήριξη των νέων κατά τη συμμετοχή τους. Ανέφεραν, επίσης, σχετικά πιο συχνά ως σημαντικό παράγοντα την ευελιξία στην εφαρμογή. Πρόσθετοι παράγοντες είναι η συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών (π.χ. ενίσχυση της ικανότητας των μέτρων να προσαρμόζονται στις τοπικές ιδιαιτερότητες και να βελτιώνουν τον διάλογο μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών), η έμφαση σε επιμέρους ανάγκες και δραστηριότητες παρακολούθησης.

Οι αποκριθέντες νέοι που δεν συμμετείχαν στο ΕΚΤ / στην ΠΑΝ ανέφεραν ως επί το πλείστον την **έλλειψη πληροφόρησης ως τον λόγο για τη μη συμμετοχή τους.**

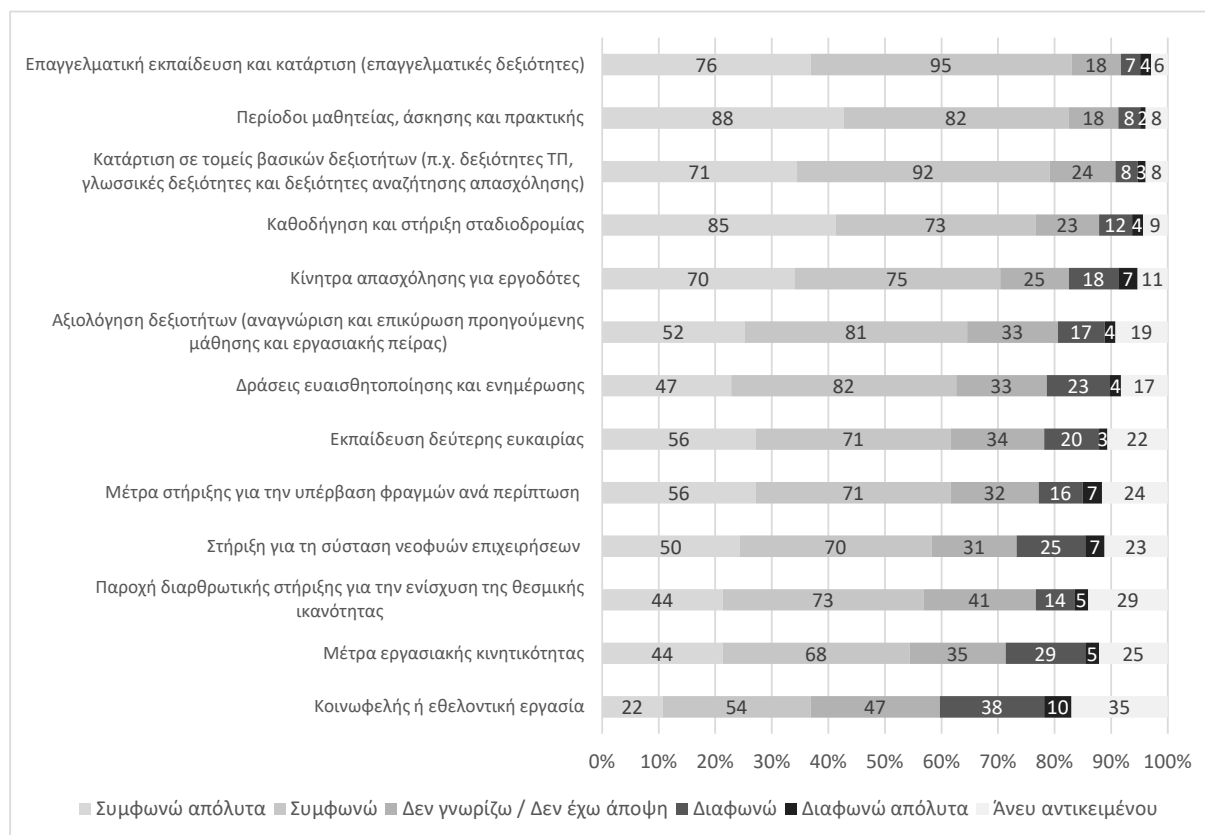
Οι οργανισμοί ανέφεραν τη **δυσκολία προσέγγισης** των ομάδων-στόχων ως τον πιο συχνά επιλεγμένο **παράγοντα που παρεμποδίζει την αποτελεσματικότητα** (60,9 %). Άλλοι παράγοντες που αναφέρονται, αν και λιγότερο συχνά, είναι διαρθρωτικά προβλήματα, όπως η έλλειψη θέσεων εργασίας και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων, η διοικητική επιβάρυνση για τους δικαιούχους και η έλλειψη συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών. Μεταξύ των χωρών με το υψηλότερο ποσοστό ανταπόκρισης, η Πορτογαλία ανέφερε σχετικά πιο συχνά δυσκολίες στην προσέγγιση των ομάδων-στόχων (81,3 %), ακολουθούμενη από την Ισπανία (67,6 %).

Αποδοτικότητα

Οι ερωτήσεις σχετικά με την αποδοτικότητα εστιάζουν στη «σχέση κόστους/ωφέλειας» των μέτρων και στο κατά πόσον οι πόροι που επενδύονται από το ΕΚΤ / την ΠΑΝ είναι ανάλογοι με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται.

Όσον αφορά το ΕΚΤ, **οι αποκριθέντες από συμμετέχοντες οργανισμούς συμφώνησαν κυρίως όσον αφορά τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης**, ακολουθούμενη από **περιόδους μαθητείας, άσκησης και πρακτικής, την κατάρτιση σε βασικές δεξιότητες** (80,9 %) και την **καθοδήγηση και υποστήριξη σταδιοδρομίας** (μεταξύ 83,3 % και 80,4 %). Όσον αφορά την κοινωφελή και εθελοντική εργασία, το ποσοστό συμφωνίας φαίνεται αρκετά χαμηλό (41,6 %). Η αξιολόγηση της ΠΑΝ είναι παρόμοια.

Διάγραμμα 3 Σε ποιον βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι οι ακόλουθες δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων ήταν οικονομικά αποδοτικές; (Ομάδα Γ, n=206)

Συνολικά, οι περισσότεροι αποκριθέντες από οργανισμούς που συμμετέχουν στα προγράμματα κρίνουν κατάλληλες τις διοικητικές ρυθμίσεις για την υλοποίηση του

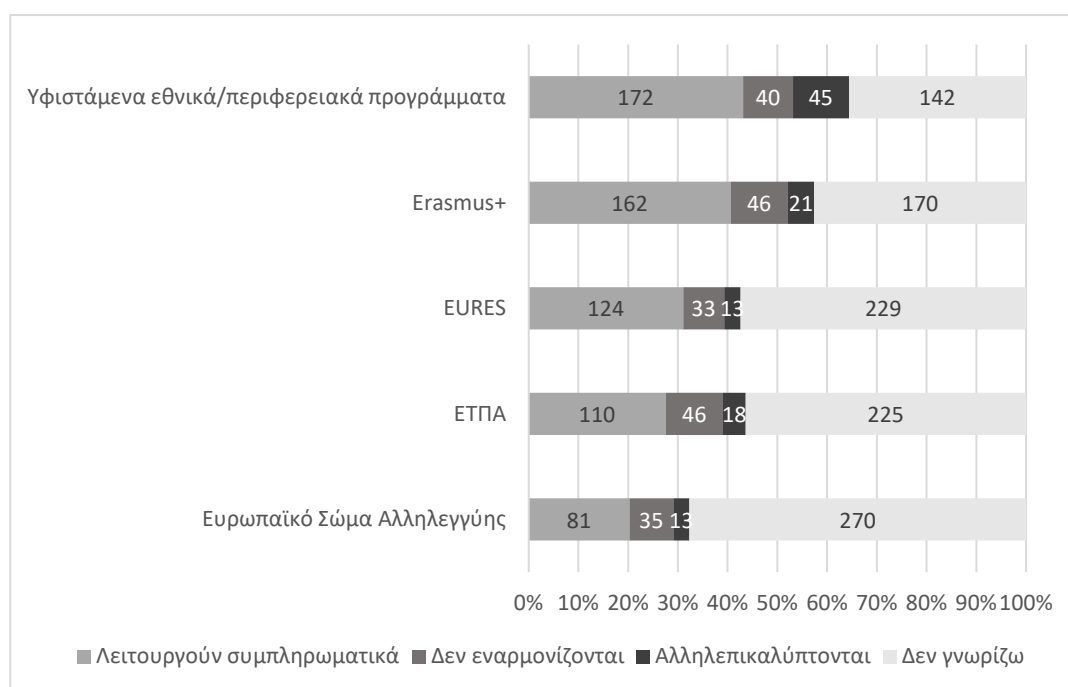
έργου, την επιλογή του έργου, την επικοινωνία και την αξιολόγηση (μεταξύ 65 % και 61 %). Λιγότεροι από τους μισούς αποκριθέντες έκριναν ως κατάλληλο το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.

Συνοχή

Οι ερωτήσεις σχετικά με τη συνοχή αξιολογούν τον βαθμό στον οποίο οι δραστηριότητες του ΕΚΤ / της ΠΑΝ ευθυγραμμίζονται με άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα για τους νέους και την απασχόληση των νέων και τα συμπληρώνουν.

Οι περισσότεροι οργανισμοί δεν μπορούσαν να αξιολογήσουν τη **συνοχή του ΕΚΤ ή της ΠΑΝ με άλλα εθνικά/περιφερειακά προγράμματα για τους νέους και την απασχόληση των νέων** για όλα τα προτεινόμενα προγράμματα [Erasmus +, Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα (EURES), Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης]. Η μόνη εξαίρεση αφορά τη συνοχή με τα **υφιστάμενα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα**: το 43,1 % των αποκριθέντων δηλώνουν ότι υπάρχει εν γένει συνοχή, οι δε συμμετέχοντες οργανισμοί ανέφεραν μεγαλύτερη συνοχή από ό,τι οι μη συμμετέχοντες οργανισμοί (45,3 % έναντι 36,4 %). Ωστόσο, η αλληλεπικάλυψη ή η μη εναρμόνιση των προγραμμάτων δεν φαίνεται να αποτελεί πρόβλημα.

Διάγραμμα 4 Σε ποιον βαθμό παρουσιάζουν η ΠΑΝ και το ΕΚΤ συνοχή με άλλα εθνικά / περιφερειακά προγράμματα της ΕΕ για τους νέους και την απασχόληση των νέων; (Ομάδα Γ και Δ, αρ. =399)

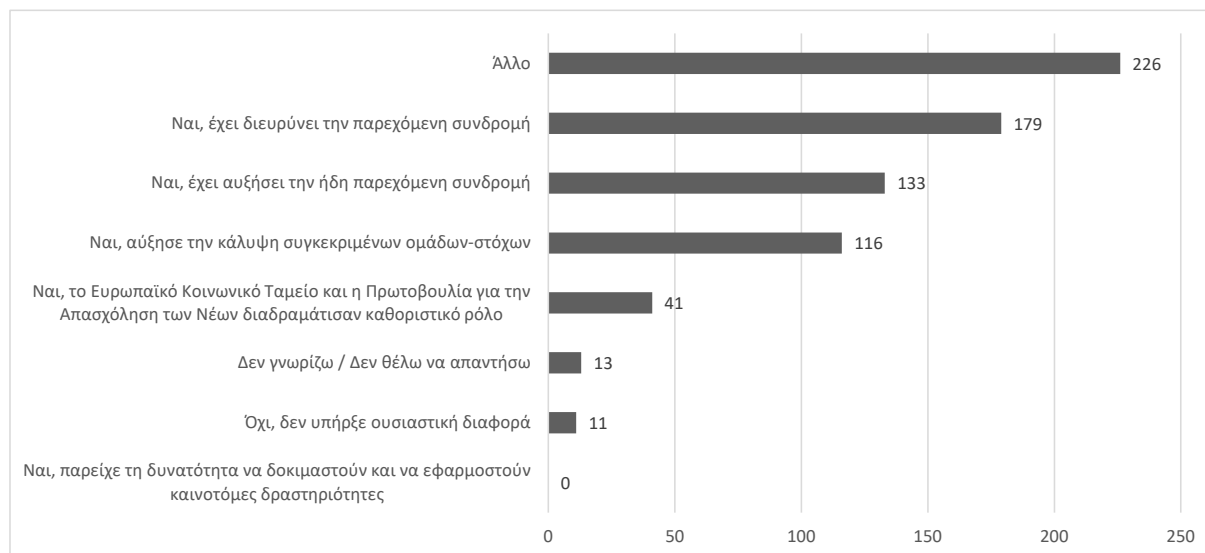
Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

Οι ερωτήσεις σχετικά με την ενωσιακή προστιθέμενη αξία αξιολογούν την πρόσθετη αξία που προκύπτει από τη στήριξη μέσω του ΕΚΤ ή της ΠΑΝ, σε σύγκριση με αυτό που θα μπορούσαν να επιτύχουν τα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με ίδια κεφάλαια. Αυτή η ερώτηση τέθηκε μόνο σε οργανισμούς.

Οι οργανισμοί εκφράστηκαν **συνολικά θετικά** για την ενωσιακή προστιθέμενη αξία που προκύπτει από τη στήριξη μέσω του ΕΚΤ ή της ΠΑΝ, κυρίως επειδή **επεκτάθηκε η**

κάλυψη της παρεχόμενης συνδρομής (63,5 %) και αυξήθηκε η παρεχόμενη συνδρομή (47,2 %). Πολύ λίγοι αποκριθέντες (3,9 %) δήλωσαν ότι δεν υπήρξε ουσιαστική διαφορά. Συνολικά, οι αποκριθέντες από τους συμμετέχοντες οργανισμούς έδωσαν πιο θετική απάντηση, ενώ περισσότεροι αποκριθέντες της ομάδας Δ ανέφεραν ότι δεν υπήρξε ουσιαστική διαφορά (11,6 % έναντι 1,4 %).

Διάγραμμα 5 Η ΕΕ παρείχε στήριξη πέραν του πεδίου που καλύπτουν τα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα ή τα καθεστώτα στήριξης της απασχόλησης των νέων; (Ομάδα Γ και Δ, n=282)

Καταληκτικές ερωτήσεις

Ένα μεγάλο ποσοστό αποκριθέντων νέων **θα ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν στο μέλλον σε δραστηριότητες απασχόλησης των νέων στην ΕΕ (66,8 %)**. Ο τύπος δραστηριοτήτων που φαίνεται να τους ενδιαφέρει περισσότερο είναι τα **μαθήματα κατάρτισης** για τη βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, **η εργασιακή πείρα** όπως οι περίοδοι άσκησης και πρακτικής, **η κατάρτιση σε βασικές δεξιότητες** και **η στήριξη για την εύρεση εργασίας**.

2.3. Συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης σε επίπεδο κρατών μελών

2.3.1. Συμμετέχοντα ενδιαφερόμενα μέρη

Κατά την αξιολόγηση σε 10 κράτη μέλη για 20 επιχειρησιακά προγράμματα πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις και συνήλθαν ομάδες εστίασης με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε επίπεδο κρατών μελών. Οι τύποι των ενδιαφερόμενων μερών που συμμετείχαν στη διαβούλευση ήταν διαχειριστικές αρχές, δικαιούχοι, κοινωνικοοικονομικοί εταίροι, αξιολογητές/ερευνητές και εκπρόσωποι των συμμετεχόντων —π.χ. οργανώσεις νεολαίας.

Πίνακας 2 Αριθμός συμμετεχόντων ανά κράτος μέλος και είδος οργανισμού

Κράτος μέλος	Διαχειριστική αρχή και άλλα κυβερνητικά όργανα/οργανισμοί/ινστιτούτα	Κοινωνικοοικονομικοί εταίροι και άλλοι οργανισμοί	Αξιολογητές/ερευνητές
Βέλγιο	3	2	
Γαλλία	8	1	1
Γερμανία	8		1
Ελλάδα	7	5	

Ιταλία	12	2	2
Μάλτα	2		
Πολωνία	4		
Πορτογαλία	4	4	
Σλοβακία	20		
Ισπανία	4	4	

Πέραν των συνεντεύξεων, συνήλθαν ομάδες εστίασης στην Ισπανία, τη Γαλλία, την Πολωνία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία προκειμένου να ληφθούν λεπτομερείς πληροφορίες από βασικά ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις ερωτήσεις αξιολόγησης. Στα ενδιαφερόμενα μέρη περιλαμβάνονταν εθνικές και περιφερειακές διαχειριστικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΔΥΑ) και άλλοι δικαιούχοι και ιδιωτικοί ή δημόσιοι οργανισμοί, όπως ερευνητικά ινστιτούτα. Όπου δεν μπορούσαν να συσταθούν ομάδες εστίασης, διοργανώθηκαν πρόσθετες συνεντεύξεις καθώς και τελικές συναντήσεις με τους συμμετέχοντες.

2.3.2. Αποτελέσματα

Οι μελέτες περιπτώσεων χρησιμοποιήθηκαν ως η κύρια πηγή πληροφοριών για τις απαντήσεις στις ερωτήσεις αξιολόγησης και ως βάση για τις εκθέσεις των μελετών περιπτώσεων.

Οι συνεντεύξεις για τις μελέτες περιπτώσεων υπογράμμισαν την αύξηση του χρόνου που απαιτείται για τον εντοπισμό και την εξασφάλιση συμμετεχόντων από δυσπρόσιτες ομάδες. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν επίσης διαφορετικές πολιτικές στόχευσης, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις εθνικές προτεραιότητες και τις εθνικές εκτιμήσεις αναγκών. Ορισμένες χώρες χρησιμοποιούν τα προγράμματα για τη νεολαία προκειμένου να απευθυνθούν σε νέους με περισσότερες πιθανότητες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των αποφοίτων, τα δε αποτελέσματα δείχνουν γενικά υψηλότερα επίπεδα αποτελεσματικότητας. Οι δράσεις των ΕΚΤ/ΠΑΝ χαρακτηρίστηκαν από υψηλό επίπεδο ευελιξίας και καινοτομίας όσον αφορά την αντιμετώπιση της πρόκλησης που συνιστά η πρόσβαση σε δυσπρόσιτες και ευάλωτες ομάδες.

2.4. Ομάδα εστίασης σε επίπεδο ΕΕ

2.4.1. Συμμετέχοντα ενδιαφερόμενα μέρη

Η ομάδα εστίασης σε επίπεδο ΕΕ συνήλθε στις 2 Οκτωβρίου 2019 στις Βρυξέλλες. Συνήλθε αμέσως μετά την τεχνική ομάδα εργασίας και ο στόχος ήταν να συζητηθούν ορισμένες από τις ερωτήσεις αξιολόγησης με μικρότερη ομάδα συμμετεχόντων, εστιάζοντας σε βασικά ζητήματα και κενά. Η ομάδα εστίασης περιλάμβανε εκπροσώπους των διαχειριστικών αρχών και υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Υπήρχαν 15 συμμετέχοντες από 11 κράτη μέλη.

2.4.2. Αποτελέσματα

Αποτελεσματικότητα/προσέγγιση

Η συζήτηση επιβεβαίωσε τα προκαταρκτικά πορίσματα της μελέτης και επισήμανε ότι οι διαχειριστικές αρχές αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την προσέγγιση, ιδίως των πιο μειονεκτούντων νέων στην ευρύτερη ομάδα-στόχο των νέων εκτός εκπαίδευσης,

απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ). Τα κράτη μέλη συζήτησαν τα συγκεκριμένα εμπόδια που αντιμετωπίζει κάθε χώρα και τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν για την υπέρβασή τους.

Αποδοτικότητα/εταιρικές σχέσεις

Η συζήτηση επιβεβαίωσε, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά πορίσματα της αξιολόγησης, ότι η συνεργασία μεταξύ των πολλών συμμετεχόντων φορέων, ιδίως μεταξύ εργοδοτών και υπηρεσιών απασχόλησης, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην αποδοτική εφαρμογή των μέτρων για την απασχόληση των νέων. Επιβεβαίωσε, επίσης, ότι αυτή διευκολύνεται περισσότερο όταν οι εργοδότες έχουν σαφές συμφέρον να συνεργαστούν με τις υπηρεσίες απασχόλησης, κάτι που μπορεί να συμβεί μόνον εάν η προσφορά κατάρτισης συμβαδίζει με τις ανάγκες των εταιρειών για δεξιότητες ή όταν αυτές έχουν οικονομικό κίνητρο.

Βιωσιμότητα

Από τη συζήτηση στους κόλπους της ομάδας εστίασης προέκυψε ότι οι διαχειριστικές αρχές έχουν επίγνωση της ανάγκης μέτρησης και παρακολούθησης της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων των δράσεων για την απασχόληση των νέων, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων για την απασχόληση σε βάθος χρόνου. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσκολίες στον τομέα αυτόν, παρόλο που οι δείκτες των αποτελεσμάτων (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα), τα σύνολα διοικητικών δεδομένων και οι ad hoc έρευνες αποτελούν χρήσιμα εργαλεία στήριξης. Η βιωσιμότητα μπορεί επίσης να ερμηνευθεί με όρους συστημικών αλλαγών, όπως η βελτίωση της διακυβέρνησης των πολιτικών απασχόλησης των νέων ή η αυξημένη θεσμική ικανότητα.